

Ἦμην συγκεκινημένος... ἐφοβούμην!
Ὁ Σπέρθερ ἠνέφξε βιαίως τὴν ἀρχαίαν
δρύνην θύραν, καὶ ὕψων τὸν λαμπτήρα,
ὠχρὸς τὴν ὄψιν, μὲ ἠνωρθωμένην τὴν κό-
μην, εἰσῆλθε πρῶτος.

Τὸν ἠκολούθησα.

Ἀφοῦ ἐφθασε πρὸ τῆς εἰκόνας τῆς Ἐδ-
βίγης, ἥς ἡ πρὸς τὴν νεαρὰν κόμησαν
ὁμοιότης μὲ εἶχεν ἐκπλήξει, κατὰ τὴν
πρώτην εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἐπίσκεψίνμου,
ἔστη, καὶ διὰ σοβαροῦ τόνου φωνῆς, μοι
εἶπεν·

— Αὐτὴ εἶνε ἐκείνη, ἡ ὁποία εἶνε προ-
ωρισμένη νὰ ἐπανεέλθῃ διὰ νὰ παρηγορῇ
καὶ συγχωρῇ! Καὶ ἐπανήλθεν! Αὐτὴν
τὴν στιγμὴν εἶνε κάτω, πλησίον εἰς τὸν
γέροντα. Κύτταζε, Φρίτζ, τὴν ἀναγνωρί-
σεις; εἶνε ἡ Ὁδηλία!

Εἶτα, στραφείς πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς
δευτέρας συζύγου τοῦ Οὐγού·

— Ἐκείνη, προσέθηκεν, εἶνε Οὐλδὶνα
ἡ Λύκαινα... Ἐκλαίει χίλια ἔτη εἰς τὰς
φάραγγας τοῦ Μελανοῦ Δάσους... καὶ
ἔγεινεν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ δυστυχῆ
μου Λιβερέ!... Ἀλλὰ εἰς τὸ ἐξῆς οἱ κό-
μητες τοῦ Νιδέκ ἤμποροῦν νὰ κοιμῶνται
ἡσυχά: «Διότι ἔγεινε δικαιοσύνη, καὶ ὁ κα-
λὸς τῆς οἰκογενείας ἄγγελος ἐπανήλθεν!»

ΑΝΤ. Φ.

ΤΕΛΟΣ

Εἰς τὸ πρῶτον:

Ἡ ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΑΥΛΙΣ

καὶ

ΠΟΤΗΡΙΟΝ ΠΛΗΡΕΣ ΖΑΧΧΑΡΩΔΟΥΣ ΥΔΑΤΟΣ

Διήγημα André de Bellescombe

ΚΑΡΟΛΟΥ ΔΙΚΕΝΣ

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΕΝΟΣ ΜΑΘΗΤΟΥ

Διήγημα

Ἦμην πάντοτε θυμῶδες παιδίον· λέ-
γουσιν ὅμως, ὅτι ἐνίοτε ἤμην σχεδὸν φί-
λος, ἔστιν ὅτε καὶ πρῶτος καὶ πλήρης ἀ-
γάπης· ἀλλ' ὁ πατήρ μου ἀδυνατῶν νὰ
μὲ διοικῇ κατ' οἶκον, μ' ἔστειλεν εἰς τὸ
σχολεῖον· ἀλλ' ἐν τε τῷ οἴκῳ καὶ τῷ σχο-
λεῖῳ ἐξυλιζόμην ἐγὼ μάλλον παντὸς ἄλ-
λου, ὃν εἶδόν ποτε ἢ περὶ οὗ ἤκουσα·
διηνεκῆς μαστίγωσις ἦτο ἡ ζωὴ μου. Τρό-
πον τοῦ ἀνατρέφειν καὶ διορθοῖν καλλί-
τερον τούτου δὲν ἐγίνωσκον, καὶ μέχρι
σήμερον ἐνθυμοῦμαι, πῶς ὁ πατήρ καὶ ὁ
διδάσκαλός μου ἐσυνειθίζον νὰ λέγωσιν,
ὅτι «ἤθελον νὰ διώξωσι ραβδίζοντες τὸν
διάβολον ἀπὸ μέσῃ μου».

Ἡ φράσις αὕτη ἐνεκολαφῆθαι καὶ εἰσῆλ-
θεν εἰς τὴν ὑπαρξίν μου, καὶ ἐν συναί-
σθησει περιέφερον αὐτὴν πανταχοῦ· τόσον
δὲ συχνὰ ἤκουον αὐτήν, ὥστε ἀμυδρῶς
πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ἡ ἰδέα,
ὅτι πράγματι κατειχόμεν ὑπὸ τοῦ δια-
βόλου, καὶ ὅτι δικαίως προσεπάθουν νὰ
τὸν ἐκβάλωσιν ἀπ' ἐμοῦ· καὶ κατ' ἀρχὰς
μὲν τοῦτο ἦτο ἀσάφές τι αἰσθημα ἐν ἐμοί·
κατόπιν ὅμως συμβάντα τινὰ κατέστησαν
αὐτὸ σαφέστερον.

Ὁ χρόνος παρήραγετο κατὰ τὸν πα-
λαιὸν τρόπον· ἐξηκολούθουν νὰ φέρωμαι
κακῶς, καὶ νὰ τιμωρῶμαι πάντοτε μὲ τι-
μωρίαν τρομεράν, ἥτις ἄφινε τὸ σῶμά
μου πληγωμένον, καὶ ἀπεσκλήρυνε τὴν
καρδίαν μου εἰς λίθον· ἔδακνον τὴν γλῶσ-
σάν μου εἰς βαθμὸν τοῦ νὰ μαυρίσῃ καὶ
νὰ πρισθῇ, ἵνα μὴ εἶπω ὅτι μετενόουν
ἐφ' ὃ ἔπρακτον. Ἡ μετάνοια τότε ἦτο
συνώνυμος τῇ δειλίᾳ καὶ καταισχύνῃ. Τέ-
λος δ' ἐγεννήθη ἐν ἐμοί αἰσθημα ὑπερ-
φάνου καρτερίας· ἐσεμνυόμην ἐπὶ τοῖς
παθήμασι, διότι ἀπέβαινον νικητὴς δι' αὐ-
τῶν· οἱ διδάσκαλοι καὶ ἀν' ἐμαστίγουν μέ-
χρι λειποθυμίας, δὲν ἠδύναντο νὰ μὲ δα-
μάσωσιν· ἡ καρτερία μου ἦτο μείζων τῶν
βασανιστηρίων, καὶ ἡ σταθερότης μου
ἀνωτέρα τῆς θελησεως τῶν. Ναί, ἠναγ-
κάζοντο νὰ τὸ ὁμολογήσωσιν. Ἐνίκων
αὐτούς· ὁ διάβολος ἠρνεῖτο νὰ ἐξέλθῃ
ἀπ' ἐμοῦ ὑπὸ τοὺς ραβδισμούς των, καὶ
ὡς ἀνήκων εἰς ἐμὲ ἔμενεν ἐν ἐμοί.

Ὅταν ἀναπολῶ τὸν χρόνον ἐκείνον τῆς
παιδικῆς μου ἡλικίας, μοι φαίνεται ὡς
νὰ ἔβλεπον ἀχνῇ ἐκβασιν ἐρήμου γῆς
διασαρούμενην ὑπὸ φλογερῶν ἀνεμοστρο-
βίλων. Παντοσεῖθ πάθη συνετάρασσον τὴν
ψυχὴν μου, διανοητικὴ ἀνησυχία καὶ
τύρβη, πάλη καὶ ταραχὴ καὶ ἀδιάλειπτος
ὀδύνη· αὕτη εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς παιδικῆς
μου ἡλικίας.

Ὀλίγους φίλους εἶχον ἐν τῷ σχολείῳ·
τὰ παιδία μ' ἐφοβούντο φυσικώτατα· καὶ
ἀπειχον πάσης μετ' ἐμοῦ οικειότητος,
ἀφ' οὗ διετέλουν ὑπὸ τοσοῦτον ἰσχυρὰν
κατάκρισιν. Ἀντεξεδικούμην διὰ τοῦτο
καταφερόμενος ἀγρίως κατ' αὐτῶν. Εἰς
μόνος ἐφέρετο φιλικῶς πρὸς ἐμέ, Ἐρβέρ-
τος Φέρραρ ὀνόματι, καὶ οὗτος μόνον
ἀντηγαπᾶτο ὑπ' ἐμοῦ. Ναί, ἀντηγαπᾶτο.
Εὐκόλως δύνασθε νὰ πιστεύσητε, ὅτι παῖς
ἐνθερμος, ὁποῖος ἤμην ἐγὼ, καίτοι ἀκρά-
τητος ἐν τῇ ὀργῇ μου, μεμονωμένος καὶ
ἀποφευγόμενος παρὰ πάντων — ἠδυνά-
μην ν' ἀγαπήσω ὃν τινα δῆποτε ὁμοιον
τῷ Ἐρβέρτῳ! Ἦτο ὁ ἐκλεκτός τοῦ σχο-
λείου· ὁ εὐγενέστατος καὶ ὁ παρὰ πάντων
ἀγαπώμενος, ὑπὸ τε τῶν διδασκάλων καὶ
τῶν μαθητῶν. Ἦτο πρῶτος ἐν πᾶσιν,
εὐφύεστατος, ὡς νεαρός Ἀπόλλων ἐν τῷ
μέσῳ βουκόλων· ὑπέρτατος κατὰ τὴν χά-
ριν καὶ ρώμην ἐν τῇ αὐγῇ τῆς ἡλικίας·
οὐδέποτε εἶδόν τινα τοσοῦτον ἀπηλλαγ-
μένον φιλαυτίας, κεχαριτωμένον, φιλόπο-
νον, φιλόστοργον καὶ δίκαιον, τοσοῦτον
πρῶτον καὶ τοσοῦτον ρωμαλέον.

Ἦμεθα φίλοι — σταθεροί· καὶ στερεοὶ
φίλοι. Οἱ λοιποὶ παῖδες καὶ οἱ παιδονό-
μοι, καὶ αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι συνεβού-
λευον τὸν Ἐρβέρτον νὰ φυλάττεται ἀπ' ἐ-
μοῦ, λέγοντες αὐτῷ, ὅτι κατ' οὐδὲν ἠδυ-
νάμην νὰ τὸν ὠφελήσω, ἀλλὰ μάλιστα ἡ-
δυνάμην νὰ τὸν βλάψω κατὰ πολλοὺς
τρόπους. Ἀλλ' αὐτὸς ἦτο πιστὸς καὶ εἰς
οὐδένα ἐπέτρεπε νὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ. Μί-
α λέξις, ἐν βλέμμα ὁποίου δῆποτε ἄλλου
προστιθέμενον εἰς τὴν ὀργὴν τῆς στιγμῆς
ἠδύναντο νὰ μὲ τρέψῃ εἰς μαινόμενον δαί-
μονα· ἀλλ' ἡ φωνὴ καὶ ὁ τρόπος τοῦ Ἐρ-

βέρτου ἐπράυνον ὁποῖον δῆποτε βαθμὸν
τῆς ἀγανακτήσεώς μου. Ἐν οἷῳ δῆποτε
παροξυσμῷ τῆς ὀργῆς μου — ἔστω καὶ
τῆς μεγίστης πρὸς αὐτόν — ἐφερόμην γα-
λήνιος καὶ οὐδέποτε μοι συνέβη καὶ ἐν τῇ
ἀκμῇ τῆς μανίας μου νὰ μὴ ἐνδῶσω εἰς
τὰς ἐπιπλήξεις του· ὥστε σχεδὸν κατήν-
τησα νὰ τὸν θεωρῶ ὡς ἀγαθὸν μου ἄγ-
γελον κατὰ τοῦ διαβόλου, ὃν ἡ ράβδος
δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκδιώξῃ ἀπ' ἐμοῦ.

Ἡμέραν τινὰ συνέβη ὁ Ἐρβέρτος καὶ
ἐγὼ νὰ περιπατῶμεν ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων
βράχων, παρὰ τὴν θάλασσαν, πλησίον ἐκεῖ
κατοικοῦντες. Ἀληθῶς δ' εἶπεῖν ἡ ἀγρία
ἐκείνη θάλασσα μὲ καθίστα ἠθριωδέστε-
ρον, ἢ ὅσον ἄλλως θὰ ἦμην. Οἱ σκόπελοι
ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤμεθα τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ἦσαν ὑψηλοὶ καὶ ἀπορῶγες· εἰς τινα δὲ
μέρη κατήρχοντο ὀλισθηροὶ καὶ ἀπότομοι
εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλαχοῦ δὲ ἦσαν ἀνώ-
μαλοι καὶ τραχεῖς· πανταχοῦ ὅμως ἐπι-
κίνδυνοι. Καὶ αὐτοὶ οἱ σαπφειροσυλλέκται
τοὺς ἔτρεμον, διότι συνέκειντο ἐξ εὐθύ-
πτου ψαμμολίθου καὶ ἐθράυνοντο ὑπὸ τοὺς
πόδας καὶ τὰς χεῖρας, ὅταν ἀνερριχώμεθα
ἐπὶ τὰ προσιτὰ μέρη, καὶ ἐγινώσκομεν,
ὅτι μεγάλοι ὄγκοι ἐθρύπτοντο καὶ ἀπε-
σπῶντο ὡς σωροὶ ψηφιδίων.

Ὁ Ἐρβέρτος καὶ ἐγὼ ἔστημεν ἐπ' ὀλί-
γον παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ὑψηλοτάτου κρη-
μονοῦ, τοῦ καλουμένου «Βράχου τοῦ Ἀ-
γλίνου» βλέποντες κάτω ἐπὶ τὴν θάλασ-
σαν, ἐν ὧρα πλημμυρίδος, ἀφρίζουσιν ἀ-
γρίως περὶ τοὺς βράχους. Ὁ ἄνεμος ἔπνεε
σφοδρῶς, καίτοι ὁ οὐρανὸς ἦτο σχεδὸν ἀ-
νέφελος· ἐβρυχάτο περὶ τοὺς σκοπέλους
καὶ πληττῶν τὰ κύματα, ἔρριπτεν αὐτὰ
ἀφρώδη κατὰ τῆς βάσεως, ἡ δὲ ὀρμὴ
αὐτῶν κατεκρήμνιζε βροχηδὸν χῶμα καὶ
ἄμμον καθ' ἐκάστην προσβολήν. Ἡ θεὰ
ὅλης ἐκείνης τῆς ζωῆς καὶ μανίας τῆς
φύσεως ἐξῆψε τὸ αἷμά μου καὶ διήγειρε
τὴν φαντασίαν μου εἰς τὸ ἔπακρον. Ἀλ-
λόκοτος ἐπιθυμία κατέλαβέ με· ἠθέλησα
νὰ δράμω κάτω ἐπὶ τῆς κλιτύος τῶν κρη-
μῶν μέχρι τῆς θαλάσσης, καὶ νὰ λου-
σθῶ εἰς τὰ πέριξ αὐτῶν ἀφρίζοντα κύ-
ματα. Τί ἐξαλλος ἰδέα, ἀλλὰ δὲν ἠδυ-
νήθην νὰ νικήσω τὴν ἐπιθυμίαν μου, καί-
τοι προσεπάθησα, αἰσθανόμενος ἐμαυτὸν
ικανὸν νὰ ἐκτελέσω αὐτήν.

— Ἐρβέρτε, θὰ καταβῶ ἀπὸ τὸν κρη-
μόν, εἶπον ρίψας χαμαὶ τὸ πιλίκιόν μου.

— Τί ἀνοησία, Παῦλε! εἶπεν ὁ Ἐρ-
βέρτος γελῶν.

Δὲν μ' ἐπίστευσεν, ἐκλαβὼν τὸν λόγον
μου ὡς ἀστεισμόν.

Ὅτε ὅμως εἶδεν, ὅτι δὲν ἡστείζομην
νὰ κάμω τὴν ἐπικίνδυνον ἐπιχείρησιν, ἀν-
τέστη διὰ τοῦ συνήθους αὐτοῦ μελιχίου
τρόπου, ὅπερ μέχρι τοῦδε μὲ κατεδάμα-
ζεν ὡς μαγικὴ τις δύναμις. Μοι εἶπεν,
ὅτι εἰς βέβαιον θάνατον ἔτρεχον, καὶ
μετὰ στοργῆς μὲ παρεκάλεσε ν' ἀπέχω
τοῦ τολμήματος.

Ἡ ἀντίστασις τοῦ μὲ δυσηρέστησε με-
γάλως. Πρώτην δὲ φοράν ἡ φωνὴ του δὲν
ἐπέδρασεν εἰς τὴν καρδίαν· πρώτην φοράν
αἱ ἱεσῖαι του προσέβαλον ματαιίως τὴν

ἀκοήν μου. Μόλις ἀκούων τοῦ Ἑρβέρτου, μόλις ὁρῶν αὐτὸν ἔκυψα ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ, τῶν κυμάτων ἄδόντων πρὸς ἐμέ ὡς δι' ἀνθρωπίνης φωνῆς, ὅτε αἰφνης ἀπεσύρην ὅπισω ὑπὸ τοῦ Ἑρβέρτου, λέγοντός μοι ὀργίλως :

— Παῦλε, παρεφρόνησας ; Νομίζεις, ὅτι θὰ σὲ ἴδω ἀπαθῶς φονεύοντα σεαυτὸν ;
Μὲ ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ.

Πλήρης ὀργῆς ἐστράφην ἀγρίως κατ' αὐτοῦ, καὶ προσεπάθησα ν' ἀποτιναξῶ τὴν χεῖρά του· αὐτὸς ὅμως μὲ ἐνηγκαλίσθη καὶ μ' ἐκράτει δυνατὰ, ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις ἐπὶ τῇ βίᾳ καὶ δεσμεύσει ἐνίκησε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην μου· δὲν ἠδυνήθην νὰ ὑποφέρω ταῦτα οὐδὲ παρ' αὐτοῦ. Οἱ νεαροὶ καὶ λιγνοὶ βραχιόνες του μοὶ ἐφάνησαν ὡς μολύβδινοι ἀλύσεις, μετεβλήθη εἰς ἀποτρόπαιον δεσμοφύλακα, ἡ ἐξ ἀγάπης ἀντίστασις του εἰς ὕβριν τυράννου. τῷ ἐφώναξα μὲ τραχεῖαν φωνὴν νὰ μ' ἀφήσῃ, ἀλλ' αὐτὸς μ' ἐκράτει ἔτι δυνατώτερ. Πάλιν τῷ ἐφώναξα, ἀλλ' αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ μ' ἐμποδίζῃ. Τότε λοιπὸν ἐπάλαισα μετ' αὐτοῦ ! Οἱ ὀδόντες μου συνεκλείσθησαν ἰσχυρῶς, καὶ αἱ χεῖρές μου ἐπίσης· ἡσθάνθην ἐν ἐμοὶ τὴν δύναμιν ἀνδρός· τὸν ἥρπασα ἐκ τῆς ὀσφύος καὶ τὸν ἔρριψα μακρὰν, ὧ Θεέ μου ! χωρὶς νὰ ἴδω εἰς ποῖαν διεύθυνσιν.

Μοὶ ἐφάνη τότε ὡς νὰ κατέπεσε σκιὰς μεσότηιον μετὰ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἡλίου, ὥστε οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ ἴδω ἐν τῷ φυσικῷ αὐτοῦ φωτί. Δὲν ἔβλεπον φῶς, δὲν ἔβλεπον χρώμα· καὶ ὅμως ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ἄνωθεν ἐμοῦ τὸσον λαμπρὸς, ὅσον πρότερον· ἡ χλόη ἔκειτο ὑπὸ τοὺς πόδας μου στιλπνὴ ὡς πρίν· τὰ κύματα ἀνέριπτον τὴν σπινθηροβόλον βροχὴν των· ὁ ἄνεμος διετίνασσε τοὺς πλήρεις φύλλων κλάδους, ὅπως πρὸ δέκα λεπτῶν· ἀλλὰ τῶρα πάντα ταῦτα μοὶ ἐφάνοντο ἀμυδρὰ διὰ μέσου τοῦ πέπλου ἐκείνου τῆς σκοτεινῆς ομίχλης. Ἡ καταπεσοῦσα ἐπ' ἐμέ σκιὰ οὐδέποτε κατέλιπέ με ἔκτοτε. Ἡμέραν καὶ νύκτα μὲ παρηκολούθει, ἡμέραν δὲ καὶ νύκτα ρίγος κατελάμβανε τὴν καρδίαν μου· φωνὴ δὲ τις ἀκαταπαύστως ἤκουετο ἐν ἐμοί : « Φονεῦ, κεκολασμένε εἰς αἰῶνας αἰῶνων ! »

Ἐστράφην ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ μετ' ἀποφάσεως καὶ ἐπηρεύθην εἰς τὴν οἰκίαν μου. Οὐδὲν μέλος μου ἔτρεμεν, οὐδεμίαν στιγμήν ἄδυναμίαν ἡσθάνθην. Ἐπορεύθην εἰς τὴν οἰκίαν μου μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ καταγγεῖλω ἐμαυτὸν ὡς τὸν φονέα τοῦ φίλου μου, ἡμην δὲ γαλήνιος, διότι περιέμενον τὴν ἐκδίκησιν, τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν. Ἦλπιζον, ὅτι ἤθελον ὑποστῆ τὴν σκληροτάτην καὶ τὴν μάλιστα ἀτιμωτικὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον ποινήν.

Ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦτο νὰ ἐκδικήσω τὸν θάνατον τοῦ φίλου μου ἐπ' ἐμοῦ αὐτοῦ, τοῦ φονέως του· περιεπάτουν γοργῶ βήματι, ἵνα μὴ βραδύνω στιγμὴν ἐπιζητῶν τὸν ἐξιλασμόν.

Ὑπῆγον εὐθὺς εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ διδασκάλου. Οὗτος μοὶ ὠμίλησε τραχέως καὶ μ' ἐκέλευσε νὰ φύγω ἀπ' ἐμπροσθέν

του, ὡς ἔπραττεν ὁσάκις παρουσιαζόμην εἰς αὐτόν. Τῷ εἶπον ἐπιτακτικῶς νὰ μὲ ἀκούσῃ· εἶχόν τι νὰ τῷ εἰπῶ· ὁ δὲ τρόπος μου, νομίζω, τῷ ἔκαμεν ἐντύπωσιν· διότι ἐστράφη πρὸς ἐμέ πάλιν καὶ μοι εἶπε νὰ ὁμιλήσω.

— Τί ἔχεις νὰ μ' εἴπῃς ; ἠρώτησεν.

Ἠρχισα νὰ διηγηθῶ διὰ βραχέων, ὅτι ὁ Ἑρβέρτος εἶχε πέσει ἀπὸ τὸν κρημνὸν τοῦ Ἀγλίνου εἰς τὴν θάλασσαν· ἔμελλον δὲ νὰ προσθέσω, ὅτι ἐγὼ τὸν εἶχον ρίψει κάτω, καίτοι χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ὅτε— ἐξ ὀλιγοψυχίας ἡ ἄλλως ἀγνοῶ τὴν αἰτίαν μέχρι σήμερον— ἔπεσα χαμαὶ ἀναίσθητος, καὶ ἐπὶ ἐβδομάδας ὅλας διετέλεσα ἔξω φρενῶν μὲ πυρετὸν ἐγκεφαλικόν· ἐκ δὲ τούτου συνεπέραναν τὸν τρομερὸν τιναγμόν, τὸν ὅποιον ἔπαθεν ὅλον μου τὸ σύστημα, ἐκ τῆς θεᾶς τοῦ ὀλέθρου τοῦ προσφιλεστάτου φίλου μου. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο συνετέλεσε πολὺ εἰς τὸ νὰ πράυνῃ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ διεγείρῃ ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν συμπάθειάν των, ἣν οὐδέποτε πρότερον μοὶ ἔδειξαν.

Ὅτε ἀνέλαβον, ἡ σκοτεινὴ ἐκείνη σκιὰ κατεῖχε με εἰσέτι, δεσμεύουσα τὴν γλῶσσάν μου, ὁσάκις ἐπειρώμην νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ προτέρα σκηνὴ ἀνενοῦτο πάντοτε· ἄοράτός τις χεὶρ μὲ ἔρριπτε χαμαὶ καὶ μὲ ἠνάγκαζε νὰ σιωπήσω· ἐνόησα τότε ὅτι ἡμην ἀποκεκλειμένος ἀπὸ τοῦ ἐξιλασμοῦ, ὡς μὴ δώσας ἱκανοποίησιν διὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην πράξιν μου. Ἡμέραν καὶ νύκτα, ἀδιαλείπτως κατεδιωκόμην ὑπὸ τῆς φοβερᾶς ἰδέας τῆς ἁμαρτίας, προσπαθῶν ματαίως νὰ τὴν ἐκφράσω.

Εἶχον ἤδη φθάσει εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ βίου, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐκλέξω ἐπάγγελμα. Ἀπεφάσισα νὰ γίνω ἱατρός μὲ πρόθεσιν νὰ δώσω ὅσων ἠδυνάμην ἱκανοποίησιν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἣτις εἶχε καταστραφῇ ὑπ' ἐμοῦ. Ἐσκέφθην ὅτι ἐὰν ἠδυνάμην νὰ σωζῶ ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ θανάτου, νὰ ἀνακουφίζω τοὺς πάσχοντας καὶ νὰ παρέχω εὐτυχίαν ἀντὶ θλίψεως, τοῦτο ἠδυνάτο κατὰ τι νὰ μετριάσῃ τὸ ἔγκλημά μου. Οὐδεὶς ποτε προσεκολλήθη τόσον ἰσχυρῶς εἰς τὸ ἐπάγγελμά του καὶ μὲ τόσον ζῆλον ὅσον ἐγὼ εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἱατρικῆς· διότι μοὶ ἐφάνη ὡς τὸ μόνον μέσον τῆς ψυχικῆς σωτηρίας μου, ἂν ἔτι μοὶ ἦτο ἐφικτὴ· ἔδει ν' ἀξιώθω αὐτῆς οὐ μόνον διὰ τῆς σωματικῆς τιμωρίας μου καὶ τῆς χαλιναγωγήσεως τῶν παθῶν μου, ἀλλὰ καὶ δι' ἰσχύος ἀγαθοεργίας παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Οὐδέποτε θέλω λησμονήσῃ τὸν πρῶτον ἀσθενῆ ὃν ἐπεσκέφθην. Ἡ περίστασις ἦτο ὀδυνηρὰ· κοράσιόν τι ἀσθενὲς ἔπασχε δεινῶς καὶ οἱ συγγενεῖς συνέπασχον τούτῳ· πρὸ πάντων δὲ ἡ ταλαίπωρος ἐκείνη μήτηρ ἦτο ἀπαρηγόρητος καὶ κατεῖχετο ὑπὸ ἄρκας ἀδημονίας. Τὸ παιδίον ἐκείνο εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ ὡς ἄνευ ἐλπίδος ὑπὸ τῶν ἱατρῶν· ἐγὼ δὲ προσεκληθὲν ὡς ὁ μόνος ὃν δὲν εἶχον δοκιμάσει, ἐν ἀπελπισίᾳ καὶ οὐχὶ μετ' ἐλπίδος· διέταξα νέον εἶδος थे-

ραπείας, καὶ τοιοῦτον ὅποιον οὐδεὶς ἤθελεν ἔχει τὴν τολμὴν τοῦ νὰ διορίσῃ· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε σχεδὸν θαυματουργόν, ἐν ᾧ δὲ τὸ κοράσιον ἀνέπνεε μᾶλλον ἐλευθέρως, γλυκὺς δὲ καὶ ἐλαφρὸς ὕπνος ἐπῆρχετο, τὸ περιβάλλον με παχὺ σκότος ἠραιούτο ἐπαισθητῶς. Εἶχον ἄρα λύσει τὸ μυστήριον τοῦ μέλλοντός μου ; Διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐλεημοσύνης ἤθελον πάλιν ἐξέλθαι εἰς τὸ φῶς ; ἠδύναντο ἔργα ἱκανοποιήσεως νὰ διαλύσωσι τὸ σκότος ἐκεῖνο, ὅπερ δι' ἀπλῆς μετανοίας δὲν ἠδύναντο νὰ ἐλαττωθῇ ;

Τὸ πείραμα τοῦτο ἀνενέωσε τὸ θάρρος μου· ἀφιερῶν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ ἐπάγγελμα μου, ἐργαζόμενος ἰδίως παρὰ τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς. Ἐὰν ἤθελον ποτὲ δεχθῇ χρήματα, νομίζω ὅτι ὅλη μου ἡ δύναμις ἤθελεν ἀπολεσθῇ· καθ' ὅσον ἔσωζον τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἀνεκούφιζον τὸ βαρὺ φορτίον τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, τὸ τρομερὸν σκότος καθίστατο ἀμυδρότερον.

Αἰφνης προσεκληθὲν εἰς ἐπίσκεψιν ψυχωραγοῦσης κυρίας. Οὐδὲν ὄνομα μοὶ ἀνέφεραν, καὶ οὐδὲ μοὶ ἐδήλωσαν τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν καὶ τὴν κατάστασίν της. Ἐσπευσα πρὸς αὐτὴν χωρὶς νὰ φροντίσω καὶ νὰ μάθω τὰ περὶ αὐτῆς, φροντίζων μόνον πῶς νὰ τὴν θεραπεύσω. Ὅτε ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν, εἰσῆχθην εἰς τι δωμάτιον, ὅπου ἔκειτο λιποθύμως ἐπὶ τῆς κλίνης της. Καὶ πρὶν ἔτι μάθω τὴν ἀσθένειάν της διὰ τῆς σχεδὸν υπερφυσικῆς ὁράσεως τοῦ ἐξησκηνμένου ἱατροῦ, τὸ κάλλος της μ' ἐξέπληξεν, οὐ μόνον διότι ἦτο κάλλος, ἀλλὰ διότι μοὶ ἦτο πρόσωπον γνωστόν, παραδόξως πως, καίτοι πρῶτην φορὰν ὁρώμενον· ἀκατανοήτως μοὶ ὠμίλει τὸ πρόσωπον τοῦτο περὶ παλαιᾶς τινος ἀγάπης, καίτοι καθ' ὅλην τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός μου οὐδέποτε ἠγάπησα ἄνδρα ἢ γυναῖκα ὡς ἄτομον, ἀλλὰ τὴν ἀνθρωπότητα συλλήβδην.

Ἐξήγηρα τὴν κυρίαν ἐκ τῆς λειποθυμίας της, ἀλλ' οὐχὶ ἄνευ πολλοῦ κόπου· ἡ λειποθυμία της πολὺ ὠμοιάζε πρὸς θάνατον, καὶ ἀντίστατο πεισματωδῶς πρὸς τὴν θεραπείαν μου. Ἐμεινα μετ' αὐτῆς πολλὰς ὥρας, ἀλλ' ὅτε τὴν ἀφήκα, ἦτο καλλίτερα. Ἠναγκάσθην δὲ νὰ τὴν ἀφήσω ἵνα ἐπισκεφθῶ παιδίον τι τοῦ Ἑργατικοῦ Ἀσύλου.

Δὲν εἶχον προχωρήσει πολὺ, φέρων μετ' ἐμοῦ τὸ ὥραϊον ἐκεῖνο πρόσωπον, τὸ κείμενον ὡς ἐν ἐκστάσει θανάτου μὲ ὅλην τὴν χρυσὴν κόμην του ἐσκορπισμένην καὶ ἐφηπλωμένην ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ τὰ κυανὰ βλέφαρα ἐπιβαρύνοντα τοὺς ὀφθαλμούς της, ὅπως τις φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐνθύμησιν γλυκεῆς ἄσματος, ὅπερ ἐσχάτως ἤκουσε — φέρων αὐτὸ καὶ ὡς φυλακτήριον κατὰ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης σκιᾶς, ἡ ὁποῖα κἄπως ἐγγύτερον μοὶ ἐπεκρέματο τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ τὸ σκότος συνεπυκνούτο καὶ ἀπεκαθίστατο εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ μελανίαν· τὸ δὲ ρίγος ἐπέκειτο πάλιν ὅρμῃ ἐπὶ τῆς καρδίας μου — ὅτε ἀπεσταλμένος ἔσπευσε νὰ μὲ φθάσῃ, λέγων ὅτι

ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψω ἐν τάχει. Δὲν ἔχρεια-
σθην δευτέραν πρόσκλησιν· ἐν ἀκαρεί, ὡς
μοι ἐφάνη εὐρέθην πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά
της. Ἦτο σκοτεινός.

Ἡ κυρία ἤδη ἐξέπνεε, πρᾶλutos ἀπὸ
τῶν ποδῶν καὶ ἄνω· εἶδον τὸν τοῦ θανά-
του κρίκον ἀναβαίνοντα ἐπὶ μᾶλλον καὶ
μᾶλλον, τὸν ἀμυδρὸν ἐκείνον καὶ ὑποκύ-
νον δακτύλιον, δι' οὗ ὁ θάνατος ὑπανδρεύει
ἐνίοτε τὰς νύμφας του. Κατέβηλον πᾶσαν
ἐνέργειαν, πᾶσαν σκέψιν εἰς τὸν ἀγῶνά μου·
διέταξα φάρμακα τόσον παραδόξα καὶ τό-
σον ξένα εἰς τοὺς συνήθεις κανόνας τῆς ια-
τρικῆς, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἐ-
πείσθησαν οἱ φαρμακοποιοὶ νὰ ἐκτελέσωσι
τὰς συνταγὰς μου. Ἡνέωξεν ἐντελὼς τοὺς
ὀφθαλμούς καὶ ἀνέβλεψεν εἰς ἐμέ· ὁλος ὁ
θάλαμος ἐπληρώθη τῆς κραυγῆς «ὁ φο-
νεύς!» ἐνόμισαν ὅτι ἡ κυρία ὠμίλησεν ἐν
πυρετώδει καταστάσει, παραληροῦσα ἐν
τῇ θανατικῇ αὐτῆς ἐκστάσει· μόνος δ' ἐγὼ
ἔγνων πόθεν προήλθεν ἡ κραυγή.

Ἀλλὰ δὲν ἐνέδωκα καὶ δὲν ἀπεθαρρύν-
θην καὶ οὐδ' ἐφοβήθην διὰ τὰς συνεπειὰς·
ἐγίνωσκον τὴν δύναμιν καθ' ἣς ἐπάλλαιον,
καὶ τὰς δυνάμεις τὰς ὁποίας εἶχον εἰς
διάθεσίν μου. Τὴν ἔσωσαν. Τὸ αἷμα ἐκυ-
κλοφόρησε πάλιν διὰ τῶν φλεβῶν της,
ἡ λειποθυμία βαθμηδὸν διεσκεδάσθη, ἡ
παραλελυμένη πλευρὰ ἀπετίναξε τὴν πα-
ραλυσίαν της, καὶ ὁ κυανὸς δακτύλιος
ἐξηλείφθη ὁλοτελῶς ἀπὸ τῶν μελῶν της.

Ἡ κυρία ἐκείνη ἀνέρωσε τῇ ἐπιμελείᾳ
ἐμοῦ, καὶ ὡς μήτηρ ἀσωτεύουσα τὴν
φροντίδα της ἐπὶ τῶν ἀγαπητῶν αὐτῇ
τέκνων, διέχυστα καὶ ἐγὼ τὴν φροντίδα
μου ἐπ' αὐτῆς ὡς αἷμα ζωῆς. Ἐγίνωσκον
ὅτι οἱ σφυγμοὶ αὐτῆς κατὰ προσταγὴν
ἐμοῦ ἔπαλλον, ἐγίνωσκον ὅτι τῇ εἶχον ἀ-
ποδώσει τὴν ζωὴν, ἣν ἄλλως ἤθελεν ἀ-
πολέσει, καὶ ὅτι ἐγὼ ἤμην ὁ διασώσας
αὐτήν. Σχεδὸν τὴν ἐπροσκύνουν, ἦτο τὸ
προσκύνημα ὅλης τῆς ὑπάρξεώς μου, ἡ
πλημμυρὶς εἰς ἣν τὸ καθειργμένον αἶσθημα
τῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀνεράστου φιλανθρω-
πίας μου ἐχύνετο ὡς χεῖμαρρος ὀρμητι-
κός. Τὴν ζωὴν μου ἔδιδον αὐτῇ—τὸν
προορισμόν μου ἔβλεπον ἐν αὐτῇ—τὸν σω-
τῆρά μου ἀπὸ τῆς κατάρτας τῆς ἀμαρτίας,
ὡς ἐγὼ τῇ εἶχον γίνεи σωτὴρ ἀπὸ τοῦ
κράτους τοῦ θανάτου. Οὐδὲν ἄλλο ἤθε-
λον ἢ νὰ ἦμαι πλησίον αὐτῆς, νὰ τὴν
βλέπω, ν' ἀκούω τὴν φωνήν της, ν' ἀνα-
πνέω τὸν αὐτὸν μετ' αὐτῆς ἀέρα, νὰ τὴν
φρουρῶ καὶ νὰ τὴν προφυλάττω. Οὐδέ-
ποτε ἠρώτησα ἐμαυτὸν ἂν ἠγάπων ὡς
πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐδέποτε ὠνει-
ρεύθην ὅτι θὰ μ' ἀγαπήσῃ. Καὶ ὅμως ὁ
ἔρωσ μου ἦτο μέρος τῆς ἐνδοτάτης ὑπάρ-
ξεώς μου, καὶ μοι ἦτο εὐκολώτερον νὰ
φαντασθῶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ ἡλίου ἢ τὴν
ζωὴν μου ἄνευ τῆς δεσποίνης μου. Ἦτο
ἄρα ὁ ἔρωσ οὗτος ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι τὸν
αἰσθάνονται; Ἀγνοῶ. Γινώσκω μόνον ὅτι
δὲν εἶχον ἐλπίδας οἷας ἔχουσιν οἱ ἄλλοι
ἄνθρωποι. Δὲν ἠρώτων τὴν καρδίαν μου
περὶ τοῦ μέλλοντος· ἐγίνωσκον μόνον περὶ
τοῦ ἔρωτός μου—δὲν ἐζήτουν εὐδαιμο-
νίαν.

Ἡμέραν τινὰ ἐπορεύθην εἰς ἐπίσκεψιν
αὐτῆς κατὰ τὸ σύνθηρ· ἦτο ἤδη ὑγιής,
ἐξηκολούθουν ὅμως νὰ τὴν ἐπισκέπτωμαι
ὡς πρὶν διὰ τὴν ὑγιείαν της. Ἐκάθησα
παρ' αὐτῇ πολλὴν ὥραν τὴν ἡμέραν ἐκεῖ-
νην, ἀπορῶν, ὡς πάντοτε ἠπόρουν, τίνι
ὠμοίαζε, καὶ ποῦ τὴν εἶχον ἀπαντήσει
πρότερον, καὶ πῶς. Διότι βέβαιος ἤμην
ὅτι τὴν εἶχον ἰδεῖν πού ἐν τῷ παρελθόντι.
Ἐκεῖτο στηριζομένη ἐπὶ ἔδρας ἀνκπαυτι-
κῆς, —πόσον καλῶς ἐνθυμούμαι πάντα
ταῦτα!—περιβεβλημένη νέφος λευκῶν ὑ-
φασμάτων. Ἀνακλιντροειδῆς τράπεζα ἐ-
ξετείνετο παρὰ τὴν ἔδραν της, μεθ' ἐνὸς
τῶν συρταρίων της ἡμιάνοικτον. Ἄνευ
σκοποῦ τοῦ νὰ ἐμβλέψω εἰς αὐτό, εἶδον
ὅτι ἦτο πληρὴς ἐπιστολῶν δύο διαφόρων
χαρακτῆρων, καὶ ὅτι δύο θῆκαι μικρο-
γραφικῶν εἰκόνων ἔκειτο μεταξύ αὐτῶν,
ἐν τινὶ δὲ ἀνοικτῇ ἐπιστολῇ, κειμένη ἐπὶ
τῶν γονάτων της, εὐρίσκετο ἡλιολαμπῆς
βόστρυχος. Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο γεγραμμένη
μὲ χαρακτῆρα, ὅστις μ' ἔκαμε ν' ἀνατι-
ναχθῶ καὶ νὰ τρέμω. Ἐγίνωσκον τὴν
γραφὴν, εἰ καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν
ἠδυνάμην νὰ ἀνγνωρίσω τὸν γράψαντα.

Σφοδρῶς συνεταρασσόμενος ἔλαβον τὴν
ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖράς μου· ὁ βόστρυ-
χος ἔπεσε διὰ τῶν δακτύλων μου· τὸ
σκότος συνεπυκνώθη βαρὺ περὶ ἐμέ, καὶ
ἐξέφυγεν, ἀπὸ τοῦ αὐτοκατηγορήτου ἐμοῦ
ἡ κραυγή: «Φονεύς!»

—Ὅχι φονεύς! ἀπεκρίθη ἡ κυρία πε-
ρίλυπος, τυχαίως ἐφονεύθη. Ἡ ἐπιστολὴ
αὕτη εἶνε ἰδική του—τοῦ προσφιλοῦς δι-
δύμου ἀδελφοῦ μου Ἐρβέρτου—γεγραμ-
μένη τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του. Ἀλλὰ
τί δύναται νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὴν μακαρί-
τητα τοῦ θανάτου, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀ-
μαρτία!

Ἐν ᾧ δὲ ὠμίλει κατὰ παράδοξον φαν-
τασίαν ἔσυρε περὶ τὴν κεφαλὴν της τὰ
ἀεροειδῆ ὑφάσματα, ἅτινα κατέπεσαν ἐλα-
φρὰ καὶ λευκὰ ὡς ἀφρός. Ἐγνων τῶρα ποῦ
τὴν εἶχον ἰδεῖν πρότερον, κειμένην ὡς νῦν
μὲ τὸ γλυκὺ πρόσωπόν της ἐστραμμένον
πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ φαινόμενον ὡς νῦν
πληρὴς ἀγνότητος καὶ ἀγάπης, προσκα-
λοῦν με εἰς ἀθωότητα καὶ συνδιαλλαγὴν.

Ὁ ἄγγελος αὐτῆς ἐν τῇ αὐτῇ ὁμοί-
οτητι μοι εἶχεν ὁμιλήσει διὰ μέσου τῶν
κυμάτων, ὅπως τῶρα τὸ πνεῦμα τοῦ
Ἐρβέρτου μοι ὠμίλει δι' αὐτῆς.

—Αὕτη εἶναι ἡ εἰκὼν του, ἐξηκολού-
θησε νὰ λέγῃ ἀνοίγουσα μίαν ἐκ τῶν
θηκῶν.

Τὸ σκότος συνεπυκνώθη ἐπὶ μᾶλλον
καὶ μᾶλλον, ἀλλ' ἐξήλασα αὐτὸ μαρό-
μενος γενναϊότατα, καὶ γονατίσας ταπει-
νῶς κατὰ πρώτην φορὰν ἠδυνήθην νὰ
κάμω τὴν ἐξομολόγησίν μου. Τῇ εἶπον
τὰ πάντα· τὴν πρὸς τὸν Ἐρβέρτον ἀγά-
πην μου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγρίαν καὶ μα-
νιώδη ὀργὴν μου· τὴν ἀμαρτίαν μου,
ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκούσιον αὐτῆς καὶ τὸν
ἐπιδιωκόμενον ἐξίλασμόν μου. Εἶτα δέ,
ἐν ἄρχῃ ἀδημονία, ἐστράφην ἵνα ἐπικα-
λεσθῶ τὴν συγχώρησιν αὐτῆς.

—Σὲ συγχωρῶ, εἶπεν, ἦτο βαρὺ καὶ

λυπηρὸν ἔγκλημα, ἀλλ' ἐξηγνίσθης, με-
τανοήσας καὶ καθυποβαλὼν σεαυτὸν εἰς
ἀδιάκοπα καὶ επίπονα ἔργα ἐλέους καὶ
ἀγαθοεργίας μεταξύ τῶν ὁμοίων ἡμῶν.
Σὲ συγχωρῶ, φίλε μου, ὅπως ἤθελε σὲ
συγχωρήσει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐρβέρτου.

Μὲ τόνον δ' εὐθυμότερον ἐπρόσθεσεν·

—Ὁ ἀγαπητός μου σύζυγος, ὅστις
θέλει ἐπιστρέψει εἰς ἐμὲ σήμερον, θέλει
σ' εὐχαριστήσῃ, διότι ἔσωσας τὴν σύζυ-
γόν του, καὶ ἐγὼ δὲ θέλω εὐλογεῖν τὸ ὄ-
νομά σου, διότι μ' ἔσωσας δι' αὐτόν.

Τὸ σκότος ἐκεῖνο διελύθη, ἀλλ' ὅχι ἐν-
τελῶς, διότι σκιαζεῖ ἔτι ὀλίγον τὸν βίον
μου· οὐχὶ πλέον ὡς κατάρτα, ἀλλ' ὡς νου-
θεσία. Ἡ ἐνεργὸς φιλανθρωπία δύναται
νὰ καταστρέψῃ τὰ ἐν ἡμῖν ἔχνη τοῦ ἐγ-
κλήματος, νὰ φιμώσῃ τὴν φωνὴν τοῦ
συνειδότος. Ἔργα καλὰ καὶ ἀγάπη τοῦ
πλησίον ἐξαγνίζουσι τὸν μετανοοῦντα,
καὶ καθιστῶσιν αὐτὸν χρηστὸν καὶ προς-
φιλὲς μέλος τῆς κοινωνίας.

[Ἐλευθέρᾳ μετάφρασις ὑπὸ Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ].

Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΑΓΓΛΟΣ

Ἦτο σωστός Ἀγγλος, ὁ Ἀγγλος μου...
Ἡ κόμη του ἦτο ὑπόξανθος, οἱ βουλοὶ
του χρώματος βαθέως καστανοῦ, ἡ ρίς
του ἐρυθρά, διάστημα μεταξύ τῶν ρωθῶ-
νων καὶ τοῦ στόματος σχεδὸν δὲν ὑπῆρ-
χε, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἡμποδίζε νὰ
φέρῃ μύστακα, καὶ τὸ ὀλίγον ἀνυψωμένον
χεῖλός του ἄφινε νὰ φαίνωνται τρεῖς ὀ-
δόντες... καὶ τί ὀδόντες! Ἴσοι μὲ ἀντί-
χειρα κατὰ τὸ πλάτος. Οἱ ὀφθαλμοὶ του
ἦσαν γαλανοί, ἀλλ' ἐννοεῖται, εἶχον μᾶλ-
λον τὸ χρῶμα ὕδατος μετὰ σάπωνος,
καὶ ὁ μέγιστος λαϊμός του ἐνεπηγνύετο ὡς
καρφίς εἰς τὸ ὡς ἐκ ψευδαργύρου ἰσχυρὸν
περιλαίμιόν του. Ἐφόρει πάντοτε περισκε-
λίδα βραχυτάτην, ἐπανωφόριον πλατύ-
τατον καὶ πῖλον στενώτατον. Τὰ δίοπτρά
του εἶχε πάντοτε κρεμασμένα ἐκ τῶν ὤ-
μων μὲ ἀορτῆρα ἐκ δέρματος βερνικωμέ-
νου, ἐκράτει δὲ πάντοτε εἰς τὰς χεῖράς
του μικρὸν ταξειδιωτικὸν σάκκον ἐκ δέρ-
ματος χρώματος κιτρινωποῦ.

Ὅσακις ἤθελε νὰ καθαρίσῃ τοὺς ὀδόν-
τας ἢ ὄνυχάς του, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλα-
κίου του κονδυλομάχαιρον, τὸ ὁποῖον ἦτο
ταῦτοχρόνως ρινίον διὰ τοὺς ὄνυχας, ψαλ-
λὶς, κοχλιάριον, περόνιον καὶ μελανοδο-
χεῖον. Ἦτο χονδρὸν ὡς γρόνθος, βαρύτα-
τον καὶ δυσμεταχειρίστον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐν
τούτοις τὸ εὗρισκε πολὺ χρήσιμον.

Τὸν ἐγνώρισα τῷ 1865 εἰς τι ξενοδο-
χεῖον, ὅπου συνετρώγομεν, καὶ μοι προσ-
έφερεν οἶνον καμπανίτην διὰ χειρονομίας,